EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA

MOJA DROGA

12–13 / 19–20.09

INFORMATOR

województwo małopolskie

województwo małopolskie

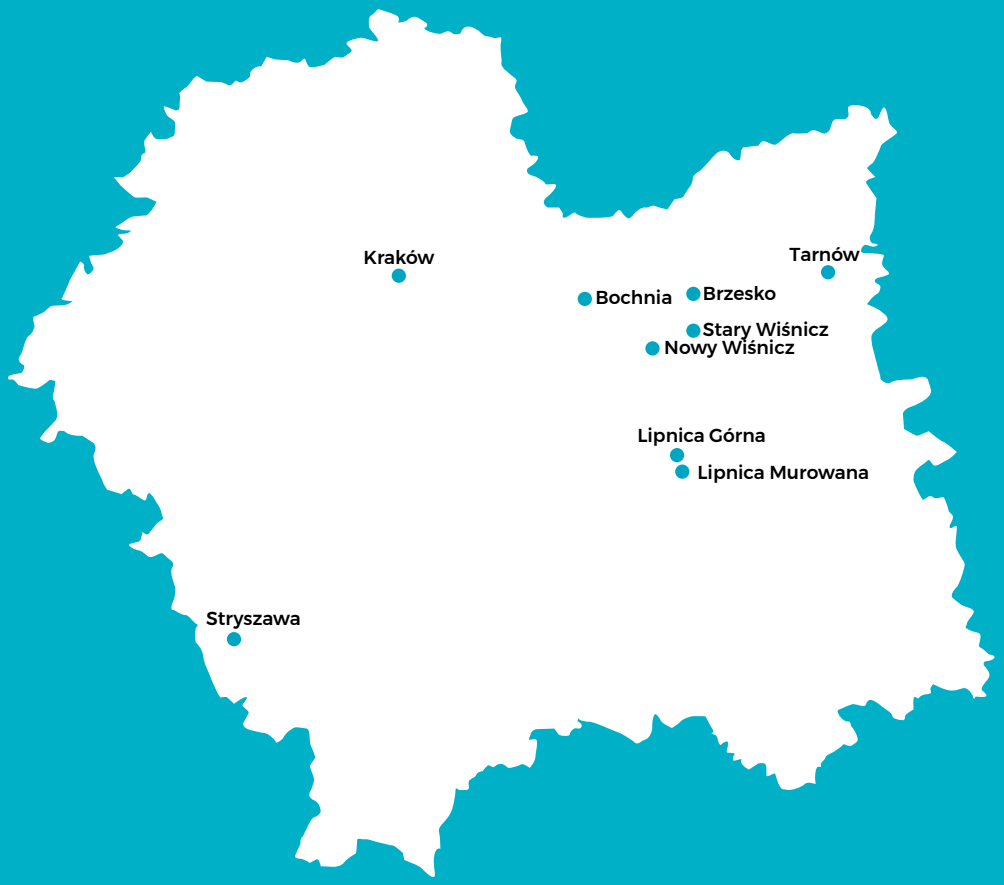

miejscowości biorące udział w EDD 2020

Bochnia → 6–13
Brzesko → 14
Kraków → 15–16
Lipnica Górna → 17
Lipnica Murowana → 18
Nowy Wiśnicz → 19–20
Stryszawa → 21
Tarnów → 22–23

Szanowni Państwo,

Przed nami kolejna edycja Europejskich Dni Dziedzictwa – wspólnej inicjatywy Unii Europejskiej i Rady Europy mającej na celu promocję lokalnych zabytków, kultury i tradycji. Polska aktywnie uczestniczy w obchodach już od 1993 roku, a grono przyłączających się podmiotów sukcesywnie wzrasta. Bogatą ofertę kulturalną oferują instytucje państwowe, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe czy lokalne stowarzyszenia. Przygotowywane wydarzenia z roku na rok cieszą się coraz większą popularnością, czego wyrazem jest rosnąca liczba uczestników.

W 2020 roku Europejskie Dni Dziedzictwa spędzimy nieco inaczej niż latach poprzednich – ze względu na pandemię koronawirusa i konieczność dostosowania się do nowej rzeczywistości, część wydarzeń została przygotowana formie on-line.

Tegoroczne obchody, podobnie jak i w zeszłym roku, wpisują się w założenia Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022, upamiętniającego 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Hasło przewodnie „Moja Droga" koresponduje ze stuleciem Bitwy Warszawskiej 1920 r., uznawanej za jedną z najważniejszych bitew świata. Kierunki naszych dróg wyznaczały myśli naszych przodków o wolnej i niepodległej Polsce, którzy nie szczędzili krwi i trudów, by nasz kraj powrócił na mapę Europy. Polskie Państwo czci tę rocznicę nieprzypadkowo, to bardzo ważne wydarzenie, które kształtowało polską tożsamość, polską mentalność, nasze myślenie, system wartości, naszą świadomość historyczną, tożsamościową, kulturową i państwową. Odzyskując niepodległość po 123 latach musieliśmy stanąć do obrony niepodległości i zdaliśmy egzamin. Wielkie zwycięstwo Narodu Polskiego w starciu cywilizacyjno-ideologicznym było wydarzeniem wielowymiarowym.

Okazało się, że potrafiliśmy być razem ponad podziałami, aby obrać wspólną drogę ku niepodległości. Przy okazji tak znakomitego jubileuszu warto pamiętać, że są to ponadczasowe wartości o wielowymiarowym kontekście.

Wydarzenia przygotowane dla Państwa przez organizatorów przybliżają losy małych ojczyzn, bohaterów tych ziem i ich postaw. Specjalne wykłady, spacery, ekspozycje, słuchowiska czy rajdy, umożliwiają świadome współuczestnictwo w kulturze w nowej atrakcyjnej formie. Zachęcam do zapoznania się z bogatą ofertą i wybraniem swojej drogi do Europejskich Dni Dziedzictwa.

Jarosław Sellin

Wiceminister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

11-13 września

Tężnia Solankowa

zwiedzanie

11, 12, 13 września | piątek, sobota, niedziela
10.00–21.30

Tężnia solankowa jest największym regionie obiektem tego typu dostępnym dla wszystkich nieodpłatnie.

Tężnia to nie tylko bardzo atrakcyjna wizualnie konstrukcja. Inhalacje przy tężni solankowej pozwalają na *odtrucie* organizmu, który na co dzień narażony jest na kontakt z zanieczyszczonym powietrzem. Mikroklimat wokół tężni korzystnie wpływa również na profilaktykę i leczenie zapalenia zatok, rozedmy płuc, nadciśnienia tętniczego, alergii, nerwicy wegetatywnej, a nawet w przypadku ogólnego wyczerpania. Jej walory docenią również osoby zmagające się z chorobami tarczycy.Obok tężni, wyposażonej również w komorę inhalacyjną znajdują się: plac zabaw, zielona siłownia oraz tereny rekreacyjno-sportowe obejmujące boiska sportowe.

Miejsce: Tężnia Solankowa, ul. Oracka, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ **Starostwo Powiatowe w Bochni**
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 t 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ **Urząd Miasta Bochnia**
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 2 t 14 614 91 00

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

12 września

Cmentarz Komunalny im. św. Rozalii – miejscem pamięci narodowej

zwiedzanie, spacer

11.00 spacer, który poprowadzą **Grażyna Potępa** i **Ryszard Rybka** z bocheńskiego muzeum.

Miejsce: Cmentarz Komunalny św. Rozalii, ul. Franciszka Mollo, 32-700 Bochnia.

O Bochni, która dzień po dniu odchodzi

zwiedzanie, spacer

14.30 spacer poprowadzą **Jan Flasza** i **Grażyna Potępa** z bocheńskiego muzeum.

Miejsce: Cmentarz Komunalny na Łychowie, brama główna, ul. Podedworze 32, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ **Starostwo Powiatowe w Bochni**
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 t 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ **Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni**
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

12 września

Bocheński Szlak brytyjskiego Grafika Romka Marbera

zwiedzanie, spacer

16.30 spacer poprowadzi dr **Iwona Zawidzka** z bocheńskiego muzeum.

Miejsce: Uczestnicy spaceru spotykają się na przystanku autobusowym przy ul. Kazimierza Wielkiego (odcinek pomiędzy ulicami Gipsową i Wiśnicką), 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

12 września

Szlakiem NaCl

zwiedzanie, spacer

12.30 spacer po Bochni poprowadzi **Stanisław Mróz** ze Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.

Miejsce: Zbiórka przy Domu Bochniaków, ul. Rynek 2, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl
↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Stowarzyszenie Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej
32-700 Bochnia, ul. Rynek 2

12 września

~~Groby legionistów~~

~~zwiedzanie, spacer~~

~~**15.30** spacer poprowadzi **Patryk Salamon ze** Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.~~

~~**Miejsce:** Cmentarz Komunalny, brama główna, ul. Oracka 2, 32-700 Bochnia.~~

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Stowarzyszenie Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej
32-700 Bochnia, ul. Rynek 2

13 września

Żydowska Trasa Pamięci

zwiedzanie, spacer

13.30 spacer ze Stanisławem Mrozem ze Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.

Miejsce: Zbiórka przy Domu Bochniaków, ul. Rynek 2, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATORZY:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni i Stowarzyszenie Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl
↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl

BOCHNIA

12 września

Dzień otwarty Pasieki u Kiejdów

zwiedzanie, warsztaty

15.00, 17.00 warsztaty odbędą się w jednej grupie liczącej 20 osób. Obowiązuje rezerwacja: **promocja@powiat.bochnia.pl**

Miejsce: ul. Chodenicka 78, 32-700 Bochnia.

15.00-16.00 zgłębiamy wiedzę o pszczelarzach i ich pracy:
- Legendy, anegdoty, przysłowia pszczelarskie,
- Pasieka stacjonarna a pasieka wędrowna – na czym polega różnica?,
- Tradycyjny strój pszczelarski – czy każdy pszczelarz wygląda tak samo?,
- Codzienna praca pszczelarza – na czym polega i ile trwa,
- Rodzinna tradycja w Pasiece u Kiejdów – co to jest,
- Mistrz pszczelarz/ Technik pszczelarz – czy trudno zdobyć tytuł i kto go może mieć?
- Jak rozpoznać prawdziwy miód?

16.30-17.00 odkrywamy na nowo świat pszczół:
- Pożytki pszczele, okresy ich kwitnienia oraz pozyskiwanie miodów odmianowych,
- Dzisiejsze niebezpieczeństwa dla pszczół/ dlaczego pszczoły giną?,
- Pierwsza pomoc w przypadku użądlenia,
- Poznajemy pracę pszczół *od środka* – hierarchia, zadania, porozumiewanie się.

Organizator:
Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 t 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl www.powiat.bochnia.pl www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
Pasieka u Kiejdów

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

BOCHNIA

12-13 września

Przeszłość na drodze przyszłości

prezentacja, wystawa

12.00-16.00 Ekspozycja plenerowa pt: *Przeszłość na drodze przyszłości. Badania archeologiczne prowadzone przy rewitalizacji Bochni*.
W sobotę i niedzielę o godz. 12.00 autorska prezentacja **Marcina Paternogi**, kierownika badań archeologicznych.

Miejsce: Dziedziniec Muzeum, Rynek 20. Wejście od ul. Kościuszki 2, 32-700 Bochnia.

.

Organizator:
Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 t 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl www.powiat.bochnia.pl www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

BOCHNIA

13 września

Socjotopografia cmentarza – nekropolia lustrem miasta

zwiedzanie, spacer

12.00 spacer poprowadzi **Jan Flasza** dyrektor bocheńskiego muzeum.

Miejsce: Cmentarz Komunalny w Bochni, brama główna, ul. Oracka 2, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

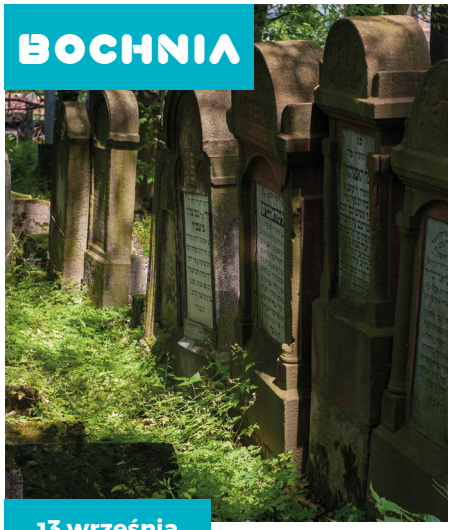

BOCHNIA

13 września

Cmentarz Żydowski w Bochni

zwiedzanie, spacer

15.00 spacer poprowadzi dr **Iwona Zawidzka** z bocheńskiego muzeum.

Miejsce: Cmentarz Żydowski w Bochni, ul. Krzęczków, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl
↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

BOCHNIA

13 września

Artystyczni goście – szlakiem ludzi teatru, literatów i malarzy, bywających w Bochni w XIX i XX w.

zwiedzanie, spacer

10.30 spacer poprowadzi **Zofia Sitko** prezes Stowarzyszenia Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej.

Miejsce: Zbiórka przy Domu Bochniaków, ul. Rynek 2, 32-700 Bochnia.

Plenerowe malowanie zabytków

warsztaty dla dzieci i młodzieży

14.00, 16.00 zapraszamy na warsztaty plenerowe, podczas których, pod okiem bocheńskiej artystki z Pracowni Rerum będziecie mogli przełożyć na papier zabytki Bocheńszczyzny. Warsztaty odbędą się na bocheńskich plantach w dwóch grupach:- godz. 14:00, 16:00. Grupy maksymalnie do 10 osób. Obowiązują zapisy: **502 955 470**

Miejsce: Planty Salinarne, 32-700 Bochnia.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Stowarzyszenie Bochniaków i Miłośników Ziemi Bocheńskiej
32-700 Bochnia, ul. Rynek 2
PARTNER:
→ Pracownia RERUM
32-700 Bochnia, Plac Świętej Kingi 1

BRZESKO

19 września

Od św. Jakuba do św. Stanisława

wycieczka / spacer

15.00-19.00 wędrówka Drogą św. Jakuba – tym razem szlakiem dojściowym do Via Regia: z Brzeska do Szczepanowa i z powrotem. Wędrówka od św. Jakuba do św. Stanisława będzie wydarzeniem towarzyszącym dwóm ogólnopolskim spotkaniom osób związanych z Drogą św. Jakuba (Camino de Santiago) w naszym kraju: *Parlamentowi Jakubowemu* (tu spotkają się przedstawiciele organizacji zajmujących się Camino w Polsce) oraz szkoleniu opiekunów szlaków. Będzie więc okazja do poznania u źródeł tego, czym jest ta wyjątkowa Droga, w jaki sposób ona kształtowana i jak można przy tym pomóc.

Miejsce: Miejsce wyjścia i powrotu: Kościół św. Jakuba Apostoła, pl. św. Jakuba 1, 32-800 Brzesko.

Organizator:
→ **Stowarzyszenie *Przyjaciele Dróg św. Jakuba w Polsce***
32-800 Brzesko ✆ 785042318
@ info@camino.net.pl ↗ www.camino.net.pl

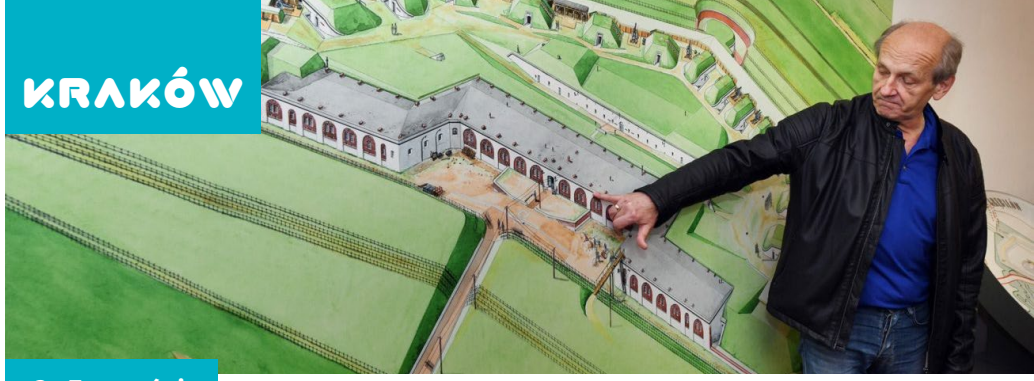

KRAKÓW

12, 13 września

Fort 49 Krzesławice – muzyczne pożegnanie lata i oprowadzanie po zabytkowym obiekcie

wystawa, zwiedzanie, koncert, inne

12 września | sobota
13.00 *Akcja AB* w Krakowie – 80. rocznica zbrodni. Egzekucje w Forcie w Krzesławicach.
19.00 Koncert plenerowy zespołu *Hanka Wójciak Trio*.

13 września | niedziela
10.00-12.00 zwiedzanie Fortu 49 *Krzesławice*
10.00-12.00 *Po drogach naszych sąsiadów* – wystawa fotografii **Jana Zycha**

Zapraszamy na wyjątkową okazdję, by odwiedzić Fort 49 *Krzesławice*, dawną część Twierdzy Kraków a obecnie siedzibę Młodzieżowego Domu Kultury. Zapraszamy do zwiedzania wielu miejsc na co dzień niedostępnych dla gości takich jak: koszary, schrony i podziemne korytarze. Po obiekcie oprowadzał Dyrektor MDK – **Franciszek Dziadoń**.

Fort 49 *Krzesławice* to jeden z artyleryjskich fortów wzniesionych w ramach budowanej przez Austriaków Twierdzy Kraków (1850–1914). Uczestniczył w działaniach I wojny światowej (listopad 1914). Po odzyskanej niepodległości znajdował się w dyspozycji Wojska Polskiego. W latach 1928–1939 na forcie zlokalizowana była stacja nasłuchu polskiego kontrwywiadu. W latach 1939–1941 na ziemnych terenach fortu okupant niemiecki dokonał egzekucji 440 Polaków. W latach 60.–90. XX w. fort był systematycznie dewastowany i profanowany. W 1994 r. władze miasta Krakowa przekazały obiekt Młodzieżowemu Domowi Kultury, który remontowany jest i adaptowany do działalności kulturalno-oświatowej. W historię fortu wpisują się wybitne postaci: Jan Matejko, Wincenty Witos i Stanisław Marusarz.

Miejsce: os. Na Stoku 27b, Kraków ??

Organizatorzy:
→ **Młodzieżowy Dom Kultury Fort 49 *Krzesławice***
→ **Rada i Zarząd Dzielnicy XVII Miasta Krakowa – Wzgórza Krzesławickie**
Kraków, ul. ? ✆ 126452714
@ imprezy@mdkfort49.krakow.pl ↗ www.mdkfort49.krakow.pl

KRAKÓW

25-27 września

XIX Podgórskie Dni Otwartych Drzwi

zwiedzanie

Stowarzyszenie PODGORZE.PL zaprasza na wielkie zwiedzanie szeroko rozumianego Podgórza – prawobrzeżnego Krakowa. To już XIX Podgórskie Dni Otwartych Drzwi!

W piątkowy wieczór planujemy uroczystą inaugurację. W sobotę otworzymy ponad 30 obiektów, w większości na co dzień niedostępnych, natomiast w niedzielę zaprosimy kilkanaście spacerów tematycznych. PDOD to wyjątkowa możliwość poznawania i odkrywania Podgórza – szeroko rozumianego, jako prawobrzeżna część Krakowa. Odwiedzimy najciekawsze zabytki Podgórza, a także wiele miejsc na co dzień niedostępnych – forty, pracownie rzemieślnicze, zapomniane obiekty przemysłowe i inne miejsca ważne dla historii Podgórza. Pełny program jest dostępny stronie **www.podgorze.pl**, w Muzeum Podgórza, informacjach turystycznych itp. Udział we wszystkich wydarzeniach jest bezpłatny.

Miejsce: Prawobrzeżna część Krakowa.

Organizator:
→ Stowarzyszenie PODGORZE.PL
30-518 Kraków, Rynek Podgórski 9 ℡ 12 396 39 49
@ pawel@podgorze.pl ↗ www.podgorze.pl

LIPNICA GÓRNA

12, 13 września

Spacerem na Kamienie Brodzińskiego

wycieczka, spacer

13.30 zapraszamy na wycieczkę na Kamień Brodzińskiego.

Pomnik przyrody nieożywionej *Kamienie Brodzińskiego* stanowi grupa 9 skał zbudowanych z piaskowca istebniańskiego, ciekawych kształtem (baszty, grzyby, ambony i skalne występy). Są one zlokalizowane w lesie, w szczytowej części wzgórza Paprotna na pograniczu miejscowości Lipnica Górna i Rajbrot. Nazwę skałom nadano na cześć sławnego poety, historyka, profesora Uniwersytetu Warszawskiego, prekursora romantyzmu Kazimierza Brodzińskiego. Często przebywał on na tych kamieniach czerpiąc natchnienie do swoich utworów.

Miejsce: zbiórka na parkingu obok *Gospody pod Kamieniem* w Lipnicy Górnej.

Organizator:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ℡ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ GDK Lipnica Murowana
32-724 Lipnica Murowana, Lipnica Murowana 74

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

LIPNICA MUROWANA

12, 13 września

Spacer po Lipnicy

zwiedzanie, spacer, wycieczka

12 września | sobota
10.00

13 września | niedziela
15.00, 17.00

Lipnica Murowana – ziemia świętych, zabytków i palm. Dzieje tej miejscowości sięgają czasów średniowiecza. W 1144 roku erygowano tutaj parafię lipnicką p.w. św. Leonarda. Przez Lipnicę przebiegał węgierski szlak handlowy, a w 1326 roku król Władysław Łokietek lokował na tych ziemiach miasto z licznymi przywilejami. W Lipnicy Murowanej zobaczyć można piękne miejsca i zabytki m.in. rynek lipnicki, Kościół Św. Szymona, Kościół św. Andrzeja, Kościół św. Leonarda, Dwór Ledóchowskich. To tutaj wykonuje się najwyższe, tradycyjne palmy wielkanocne, które podziwiać można w corocznie organizowanym Konkursie Lipnickich Palm podczas Palmowej Niedzieli.

Miejsce: zbiórka na Lipnickim Rynku, obok pomnika króla Władysława Łokietka.

ORGANIZATORZY:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
→ Izba Regionalna w Lipnicy Murowanej
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ GDK Lipnica Murowana
32-724 Lipnica Murowana, Lipnica Murowana 74

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

NOWY WIŚNICZ

12, 13 września

Spacer po Nowym Wiśniczu

zwiedzanie, spacer

12, 13 września | sobota, niedziela
10.00, 12.00, 14.00

Weekend z zabytkami to doskonała okazja do godzinnego spaceru po Wiśniczu wraz z przewodnikiem. Do poznania jego historii oraz najważniejszych zabytków architektonicznych miasta. Historii Rynku i znajdującego się tam XVII - wiecznego Ratusza. Turyści zobaczą m.in. salę obrad Rady Miasta oraz podziemia. Kolejnym etapem będzie zwiedzanie wczesnobarokowego Kościoła parafialnego p.w. WNMP z 1621r. Następnie grupa wraz z przewodnikiem przejdzie obok Muzeum Ziemi Wiśnickiej w którym w 1641 r. mieścił się tzw. Dom Ubogich, na ścieżkę prowadzącą do pozostałości dawnego kamieniołomu, z którego piaskowiec wykorzystywany był przez Kmitów i Lubomirskich do budowy Zamku i Klasztoru.

Miejsce: początek spaceru - Rynek, 32-720 Nowy Wiśnicz.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Urząd Miasta i Gminy Nowy Wiśnicz
32-720 Nowy Wiśnicz, Rynek 38

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

NOWY WIŚNICZ

13 września

Cmentarz Żydowski w Nowym Wiśniczu

zwiedzanie

10.00 spacer poprowadzi dr **Iwona Zawidzka** z bocheńskiego muzeum.

Cmentarz żydowski znajduje się w odległości około 500 m od rynku, na zboczu wzgórza, po prawej stronie, przy drodze do Limanowej. Pierwsze wzmianki o cmentarzu pochodzą z 14 VI 1641 r. O istnieniu kirkutu w XVII w. świadczą także najstarsze zachowane macewy pochodzące z 1667 r. Na cmentarzu byli chowani Żydzi z innych miejscowości np.: Borówna, Czchów, Gdów, Kobyle, Wieniec, Wola Batorska itp., a także zmarli żydowscy więźniowie. Podczas II wojny światowej na cmentarzu żydowskim w Nowym Wiśniczu naziści dokonywali egzekucji osób pochodzenia żydowskiego. Do dzisiaj zachowało się około 250 macew, ponad połowa zachowała się w dobrym stanie. Wiele z nich ma bogatą ornamentykę.

Miejsce: Cmentarz Żydowski, ul. Żydowska, 32-720 Nowy Wiśnicz.

ORGANIZATOR:
→ Starostwo Powiatowe w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 31 ✆ 14 615 37 00
@ powiat@bochnia.pl ↗ www.powiat.bochnia.pl ↗ www.zabytki.powiatbochenski.pl
PARTNER:
→ Muzeum im. Stanisława Fischera w Bochni
32-700 Bochnia, ul. Rynek 20

POWIAT BOCHEŃSKI
SKARBNICA MOŻLIWOŚCI

STRYSZAWA

12, 13 września

Dni Otwarte Beskidzkiego Centrum Zabawki Drewnianej

zwiedzanie, warsztaty

9.00-16.00 zapraszamy do Beskidzkiego Centrum Zabawki Drewnianej w Stryszawie, gdzie można będzie obejrzeć wystawę stałą zabawek ludowych żywiecko-suskiego ośrodka zabawkarskiego.

W programie:

→ bezpłatne oprowadzanie po wystawie stałej zabawek,
→ projekcja filmu J*ak powstają koniki i ptaszki*? (15 min),
→ zwiedzanie Domu Zabawkarza,
→ zwiedzanie Parku Drewnianej Zabawki Ludowej,
→ możliwość wzięcia udziału w warsztatach z malowania koników i ptaszków.

Miejsce: Gminny Ośrodek Kultury w Stryszawie, 34-205 Stryszawa 740.

ORGANIZATOR:
→ Gminny Ośrodek Kultury w Stryszawie
34-205 Stryszawa, Stryszawa 740 ✆ 33 874 70 03
@ gokstryszawa@poczta.fm ↗ www.stryszawa.pl

Stryszawa
Miejsce z tradycją

18 września

Nastrój się na strój! Tradycja na podszewce

wystawa

18 września | piątek
19.00 zapraszamy na otwarcie wystawy *Nastrój się na strój! Kostiumy od podszewki*. Całość będzie tłumaczona na polski język migowy.

20 września | niedziela
17.00 po wystawie oprowadzi jej kuratorka, wykładowczyni historii mody na ASP im. W. Strzemińskiego w Łodzi – **Anna Świętek**.

Katalog opisujący elementy wystawy, materiały dla dzieci i audiodeskrypcję ułatwiającą samodzielne poznawanie wystawy znajdziesz na stronie **www.csm.tarnow.pl**

Stroje żyją wraz z właścicielami i zmieniają wraz z upływem czasu... Odkryj tajemnice strojów scenicznych ZPiT *Świerczkowiacy*. Śląskie zapaski jedwabne z Milanówka, stroje opoczyńskie z filmu Stanisława Barei, gorset panny młodej Krakowiaków Wschodnich uszyty z prawdziwej sukni ślubnej. Dotknij historii stroju od podszewki. Nastrój się na strój!

Stroje od podszewki
Zespół Pieśni i Tańca *Świerczkowiacy* wykorzystuje w spektaklach około 500 strojów regionalnych z całej Polski. Jeden strój składa się nieraz z 12 elementów. Podczas jednego spektaklu, na scenie można zobaczyć od 40 do 100 strojów. Z daleka widzimy tylko wirujące spódnice, wstążki i warkocze, powiewające bufiaste rękawy i poły kubraków. Tupią buty, chwieją się pióra, migają pasiaki i kwiaty. Cały spektakl ma wiele kolorów i dźwięków. *Nastrój się na strój!* to wystawa, gdzie obejrzysz stroje sceniczne od podszewki i poznasz ich właścicieli. Sprawdzisz w rękach ciężar pasa Lachów Sądeckich i posłuchasz opowieści o różach kwitnących na aksamicie.

Z wiejskiej izby...
Jak odświętne stroje ze wsi zawędrowały na scenę? Narodziny stroju ludowego to cofnięcie zegara o ponad 100 lat. Posiadanie własnej ziemi, wymiana towarów i rozwój handlu sprawił, że ludzie mieszkający na wsi stali się bardziej zamożni i chcieli to pokazać. Strój odświętny nadawał się idealnie. Stroje są kolorowe i bogato zdobione – haftowane, obszywane albo drukowane. Wygląd regionalnego, odświętnego stroju inspirowany jest wieloma trendami. Czerpano z krojów ubrań mieszczan, szlachty, wojskowych. Elementy stroju i materiały na stroje powstawały z naturalnych surowców: lnu, wełny, bawełny, skóry, rzadziej jedwabiu – dlatego są raczej sztywne i ciężkie. Ważą nawet 12 kg. Jednak w tamtych czasach nikt nie martwił się ciężarem czy niewygodą, bo strój ubierano tylko na specjalne okazje: święta rodzinne, kościelne czy państwowe. Po II wojnie światowej, odświętne, ale niepraktyczne stroje zawisły w szafach. Ustąpiły pola ubraniom tańszym i wygodniejszym – produkowanym maszynowo z materiałów sztucznych, lekkich i przewiewnych. Powróciły do historii mody wraz z powstającymi w całej Polsce w II połowie XX wieku regionalnymi zespołami pieśni i tańca – jako kostiumy sceniczne.

... do garderoby scenicznej
To, co widzimy na scenie podczas występu „Świerczkowiaków" nieznacznie różni się od pierwszych wzorów. Ubrania nadal są ciężkie, wykonane z naturalnych surowców, jednak niektóre elementy czy kroje zostały dostosowane, by dało się w nich tańczyć. Pod spódnicą tancerki jest mniej halek, męskie koszule nie sięgają kolan, korale na szyjach tancerek są z plastiku a nie z kamieni szlachetnych. Jednak możecie być pewni, że podczas spektaklu przeniesiecie się na wiejskie wesele, usłyszycie dokładnie tę samą piosenkę, którą kobiety śpiewały podczas pracy, zobaczycie takie same obrzędy, jak 100 lat temu. Wszystkie spektakle pokazujące obrzędy i tradycje ludowe zatwierdzane są przez międzynarodowe stowarzyszenie folkloru i sztuki ludowej CIOFF. Dba ono o ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego na całym świecie. W Tarnowie, od ponad 50 lat o kultywowanie dziedzictwa kulturowego dba Zespół Pieśni i Tańca *Świerczkowiacy*.

Kuratorka wystawy: Anna Świętek (wykładowczyni historii mody na ASP im. W. Strzemińskiego w Łodzi pracująca w Centrum Sztuki Mościce)

Konsultacje kostiumowe i historyczne: Anna Bandyk (garderobiana i krawcowa zespołu), Katarzyna Kokoszka (menedżerka i choreografka zespołu).

Koordynacja projektu, materiały edukacyjne: Dorota Omylska-Bielat, Bogusław Hynek

ORGANIZATOR:
→ Centrum Sztuki Mościce
33-101 Tarnów, Centrum Sztuki Mościce, ul. Traugutta 1 ł 536539755
@ d.omylska-bielat@csm.tarnow.pl ↗ www.csm.tarnow.pl

CENTRUM

KOORDYNATOR OGÓLNOPOLSKI:
→ Narodowy Instytut Dziedzictwa
00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40
Katarzyna Napieracz @ knapieracz@nid.pl
↗ www.edd.nid.pl ↗ www.nid.pl

TEKSTY:
→ Organizatorzy

FOTOGRAFIE:
→ ze zbiorów: organizatorzy oraz Narodowy Instytut Dziedzictwa
→ na okładce: Bocheńska kopalnia, fot. Adam Brzoza

PROJEKT IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ EDD:
→ Zofia Oslislo-Piekarska, Waldemar Węgrzyn / Printscreen

SKŁAD I ŁAMANIE:
→ Ewelina Skut

© wszelkie prawa zastrzeżone
Narodowy Instytut Dziedzictwa

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2022.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

NUMER ISBN 978-83-66160-59-0

Narodowy Instytut Dziedzictwa

niepodległa

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego